

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Marek Motuk (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 14 czerwca 2023 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

sprawy **M. S.**

skazanego wyrokiem łącznym

z powodu kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od prawomocnego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 9 listopada 2022 r., sygn. akt II K 1233/22

**uchyla pkt II części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku i
sprawę przekazuje w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w
Olsztynie do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

W części wstępnej wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 9 listopada 2022 r. (II K 1233/22) wskazano, że M. S. został prawomocnie skazany następującymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 27 lipca 2020 r. (II K 793/20) na karę grzywny 150 stawek dziennych po 20 zł każda stawka, za czyn z art. 178a § 1 k.k. popełniony w dniu 23 maja 2019 r., za który orzeczono też środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na 3 lata oraz świadczenie pieniężne w kwocie 5 000 zł;
2. Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 6 lipca 2021 r. (II K 952/21) na karę 8 miesięcy ograniczenia wolności, za czyn z art. 178a § 1 k.k. popełniony w dniu 17 maja 2020 roku, za który orzeczono też środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na 3 lata oraz świadczenie pieniężne w kwocie 5 000 zł; postanowieniem z dnia 9 marca 2022 r. karę ograniczenia wolności zamieniono na zastępczą karę pozbawienia wolności;
3. Sądu Rejonowego w Olsztynie dnia 20 września 2021 r. (II K 715/21) na karę 200 stawek dziennych grzywny po 10 zł każda, za czyn z art. 190a § 1 k.k. i art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony nie później niż w dniu 4 listopada 2020 roku;
4. Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 15 marca 2022 r. (II K 107/22) za czyn z punktu I na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności (art. 244 k.k.) popełniony w dniu 3 lutego 2021 r., za który orzeczono też środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na 1 rok; oraz za czyn z pkt II na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności (art. 178a § 4 k.k.) popełniony w dniu 7 listopada 2021 r., za który orzeczono też środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio oraz orzeczono świadczenie pieniężne w kwocie 10 000 zł.

W części dyspozytywnej przedmiotowego wyroku łącznego z dnia 9 listopada 2022 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie zawarł następujące rozstrzygnięcia:

1. na podstawie art. 85 § 1 i § 2 k.k., art. 85a k.k., art. 86 § 1 k.k., art. 87 § 1 k.k. w zw. z art. 568a § 2 k.p.k., art. 569 § 1 k.p.k. połączył skazanemu M. S. kary jednostkowe 8 miesięcy ograniczenia wolności z wyroku wydanego w sprawie II K 952/21 (przyjmując, że miesiąc ograniczenia wolności równa się 15 dniom pozbawienia wolności) i karę jednostkową 3 miesięcy pozbawienia wolności z pkt I wyroku wydanego w sprawie II K 107/22 – wymierzając karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 90 § 2 k.k. orzekł wobec skazanego łączny środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio;
3. na podstawie art. 568a § 2 k.p.k. w zw. z art. 575 § 1 k.p.k. orzekł, że kara łączna z wyroku wydanego w sprawie II K 107/22 traci moc;
4. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w połączonych wyrokach, a nie objęte wyrokiem łącznym, pozostawił do odrębnego wykonania;
5. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej wobec skazanego kary łącznej zaliczył okres odbywania kary w sprawie od dnia 22 czerwca 2022 r., godz. 21:45;
6. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu wynagrodzenie z tytułu reprezentowania skazanego w postępowaniu sądowym;
7. zwolnił skazanego z kosztów sądowych w całości.

Przedmiotowy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 15 grudnia 2022 r. (k.45 *verte* akt głównych).

W dniu 22 marca 2023 r. (data prezentaty) do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja Prokuratora Generalnego od ww. wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie. Wyrok ten został zaskarżony w części dotyczącej orzeczenia zawartego w punkcie II wyroku, tj. o łącznym środku karnym, na korzyść skazanego M. S.

Skarżący zarzucił: *„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 90 § 2 k.k., polegające na orzeczeniu wobec skazanego M. S. łącznego środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio, obejmującego jednostkowe środki karne w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 6 lipca 2021 r. o sygn. akt II K 952/21 w wymiarze 3 lat oraz w punkcie I wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 15 marca 2022 r. o sygn. akt II K 107/22 w wymiarze 1 roku, tj. łącznego środka karnego w rozmiarze powyżej jego górnej granicy, która w świetle brzmienia wskazanych przepisów wyniosła 4 lata”.*

Przedstawiając powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Olsztynie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, a zatem mogła zostać uwzględniona na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Rację ma skarżący, że wyrok Sądu Rejonowego w Olsztynie – w zaskarżonym zakresie – zapadł z rażącą obrazą art. 86 § 1 k.k., która przejawiała się orzeczeniem łącznego środka karnego w wymiarze powyżej górnego progu przewidzianego w tym przepisie. Nie ulega bowiem wątpliwości, że w przypadku łączenia środków karnych tego samego rodzaju – zgodnie z dyspozycją art. 90 § 2 k.k. – granice łącznego środka karnego wyznacza treść art. 86 § 1 k.k., który w aktualnym brzmieniu (tj. od 24 czerwca 2020 r.) stanowi, że: *sąd wymierza karę łączną w granicach powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy (...)*. Tymczasem sąd pierwszej instancji wydając zaskarżony wyrok łączny w pkt II części dyspozytywnej, wymierzył skazanemu łączny środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio, w sytuacji gdy jednostkowy wymiar podlegających łączeniu środków karnych nie uzasadniał takiego rozstrzygnięcia. Ten błąd zauważył też sąd *meriti* na etapie sporządzania uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia. Należy bowiem odnotować, że wobec M. S. wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 6 lipca 2021 r. (II K 952/21) orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w wymiarze 3 lat, zaś w wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 15 marca 2022 r. (II K 107/22) za czyn z pkt I orzeczono ww. środek karny na okres 1 roku. Zasadne jest więc stanowisko Prokuratora Generalnego, że treść art. 86 § 1 k.k. – obowiązująca w niniejszej sprawie w dacie orzekania o wyroku łącznym, jak i w dacie wydania poszczególnych wyroków jednostkowych – uprawniała sąd rejonowy do orzeczenia wobec M. S. łącznego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w wymiarze do 4 lat.

W konkluzji należy stwierdzić, iż objęty kasacją wyrok w zaskarżonym zakresie dotknięty jest uchybieniem stanowiącym rażące naruszenie prawa materialnego, tj. art. 86 § 1 k.k., które to uchybienie miało istotny wpływ na treść orzeczenia. Jak

słusznie wskazuje się w judykaturze, obraza art. 86 § 1 k.k. z natury rzeczy jest rażącym naruszeniem prawa i ma istotny wpływ na treść orzeczenia, jako że skazany ponosi dolegliwość inną niż ta, która przewidziana została w ustawie, tj. albo zbyt łagodną, albo zbyt surową (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 sierpnia 2014 r., V KK 216/14, LEX nr 1493994).

W tym stanie rzeczy zaistniała konieczność uchylenia objętego kasacją wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji w tym zakresie do ponownego rozpoznania – w celu orzeczenia wobec skazanego łącznego środka karnego zgodnie z dyspozycją art. 86 § 1 k.k.

Mając na uwadze przedstawione względy, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[pł]